

Information om skydds jakt på årskalv av dovhjort, kronhjort och älg

LRF informerar här om regeringens beslut om ändringar för rubricerad skydds jakt. Beslutet är en framgång, därför att hjortskadorna i jord- och skogsbruk i delar av landet är mycket kännbara och innebär stora ekonomiska förluster. Bestämmelserna är relativt nya, och det finns därför ingen praxis eller vägledande rättsfall om hur de ska tolkas. LRF redogör här för sin syn på tolkningen av de nya bestämmelserna.

Nedan återges punkterna 17 och 18 i bilaga 4 till jaktförordningen ordagrant:

17)

Årskalv av dov- och kronhjort som uppträder vid fält med oskördad gröda, får jagas om det behövs för att förebygga skada den 1 juli -15 april.

18)

Årskalv av kronhjort får jagas om kronhjort orsakar stamskada på barrträd den 1 juli-15 april.

Båda dessa punkter gäller nu i hela landet.

LRFs tolkning av de nya bestämmelserna

Punkt 17

Punkt 17 om dov- och kronkalv i gröda utgår ifrån en standardformulering i bilaga 4 som t.ex. gäller för vissa gäss. Snarlika formuleringar gäller fler arter. De bestämmelserna har tillämpats under ett antal år och har så vitt det är känt inte lett till att någon fällt för jaktbrott. Möjligen med undantag för någon som sålt jakttillfällen under tid som enbart är tillåten för skydds jakt. Då är det förstås uppenbart att jakten haft annat syfte än att skydda gröda.

Det har av jaktintressen hävdats att man måste fälla den individ som gjort/gör skada vid jakttillfället. Det är inte korrekt. Samma formulering används som nämnts sedan ett antal år för gäss. Grundavsikten vid skydds jakt med stöd av bilaga 4 är inte att "hämnas" för en skada eller att döda en viss, utpekad individ. **Avsikten med denna typ av skydds jakt är att orsaka en skrämseleffekt hos de djur som återstår efter det dödande skottet.** Ett dött djur kan givetvis inte lära artfränder att åkern i fråga är farlig. Det är skottljudet och flyktreaktionen hos de återstående djuren som är poängen med skydds jakt. Det framgår med all tydlighet att skydds jakt på t.ex. gäss inte kan vara avsedd att lokalisera exakt den gås som äter eller tidigare ätit på fältet. Poängen med skydds jakt på årskalv av hjort i gröda är tvärtom att kalv som fälls ger skrämseleffekt på återstående djur, både vuxna och kalvar. Medan jakten i sig inte påverkar stammen. Eftersom ett litet antal fällda kalvar inte kan reglera en hjortdjurspopulation.

Punkt 17 innebär ingen koppling mellan skadan och en viss individ.

Jakten får enligt punkt 17 bedrivas **"vid fält med oskördad gröda"**.

LRF tolkar platsangivelsen i bestämmelsen som att skydds jakten kan genomföras på och i den närmaste anslutningen till fältet, det vill säga inom ett normalt skotthåll från fältet. Det är vedertagen praxis om var skydds jakt för att skydda gröda får ske.

Punkt 18

Punkt 18 har en ny formulering. Det är den enda punkten i bilaga 4 för skydds jakt på grund av skada i skog. Den är ändrad så att den inte ska kunna missuppfattas så att det ska finnas en koppling mellan visst eller vissa djur, årskalv som får fällas, och skadan.

Det är nu klart och tydligt angivet att om kronhjort orsakar stamskada på barrträd får årskalv av kronhjort fällas. Det spelar alltså ingen roll vilken ålder och kön de djur har som orsakar skada. Om djur av arten kronhjort orsakar stamskada på barrträd får enbart årskalv fällas.

Stamskador av kronhjort är vanligast förekommande på ung och medelålders gran. Skadorna sker i alla typer av granbestånd, men är normalt inte störst i de tätaste bestånden. Men det är ändå regelmässigt så att barrsträdsbestånd som skadas av kronhjort är så täta att sikten kan vara begränsad.

Det faller på sin egen orimlighet att jägaren ska kunna urskilja vilken individ som orsakar skadan. Det är i praktiken mycket ovanligt att någon ser när skada görs i skog. Både på grund av kronhjortarnas skygghet och på grund av dålig sikt (tätt) i skadedrabbade bestånd.

Avsikten med bestämmelsen är även när det gäller denna punkt att skrämma för att avbryta skadegörelse. Regeringen har valt att tillåta skydds jakt på kalv därför att några fällda årskalvar inte kan medföra att stammen skadas, medan skrämseffekten på återstående djur (vuxna och kalvar) blir lika stor, oavsett att bara kalv får fällas.

Avsikten är alltså enligt LRF:s uppfattning att årskalv av kronhjort får fällas i eller i direkt anslutning till skadat barrträdsbestånd. LRF förespråkar inte någon överdriven eller våghalsig tolkning och tillämpning av punkt 18 i bilaga 4. Däremot kan inte krav ställas på observation av skadetillfälle och skadegörande individ, eftersom det i realiteten är omöjligt.

Punkt 18 innebär ingen koppling mellan skadan och en viss individ.

Ny, ändrad punkt om skydds jakt på årskalv av älg 10)

Årskalv av älg som uppträder vid fält med oskördad gröda, får jagas om det behövs för att förebygga skada, om länsstyrelsen inte föreskrivit annat den 1 augusti - den särskilda älgjaktstidens början enligt bilaga 2.

Den nya bestämmelsen är nu begränsad till att gälla endast årskalv av älg, vilket är acceptabelt eftersom syftet är att skrämma de djur som inte fälls vid skydds jakten. Den är förlängd med 15 dagar och börjar gälla den 1 augusti. Den särskilda älgjaktstiden börjar i septemberjaktområdet den 1 september och i oktoberjaktområdet den 8 oktober. Den gäller i hela landet, oavsett om marken är registrerad som älgjaktområde eller inte. Den tidigare bestämmelsen gällde endast inom älgskötselområde.

Sammanfattande bedömning

Med tanke på att ett antal punkter i bilaga 4 har tillämpats under mycket lång tid ska svårigheterna att tolka och tillämpa inte överdrivas. Mycket få tvister eller rättsfall har uppkommit på grund av tillämpningen av bilaga 4.

LANTBRUKARNAS
RIKSFÖRBUND

Anmälan av fälld årskalv av kronhjort och älg

Årskalv av kronhjort och älg, som fälls under skydds jakt med stöd av bilaga 4, ska rapporteras.

Bestämmelser om detta finns i 5 a § jaktförordningen:

5 a § För områden som länsstyrelsen har registrerat för jakt efter kronhjort ska jakträttshavaren anmäla jaktresultatet till länsstyrelsen inom två veckor efter jakttidens utgång.

För områden som länsstyrelsen har registrerat för jakt efter älg ska jaktresultatet anmälas inom två veckor efter jakttidens utgång.

Om en älg har fällts ska detta dock anmälas inom två veckor efter det att djuret fälldes.

Om älg eller kronhjort fälls i andra fall än som avses i första eller andra stycket, ska jakträttshavaren anmäla detta till länsstyrelsen inom två veckor efter jakttidens utgång eller, om djuret fälls under annan tid med stöd av särskilt tillstånd, inom två veckor efter det att djuret fälldes. Förordning (2011:117).

De kursiverade och fet-markerade meningarna visar att både inom och utanför KSO ska årskalvar av kronhjort fällda under skydds jakt med stöd av bilaga 4 rapporteras inom två veckor efter den 15 april. OBS! Om årskalv av älg har fällts ska detta rapporteras inom två veckor efter det att djuret fälldes. **Det innebär också, att för motsvarande jakt efter årskalv av dovhjort gäller inga krav på rapport.** Dovhjort nämns inte i 5 a §.

Anders Wetterin, LRF, expert vilt och jakt

anders.wetterin@lrf.se

Maj 2021